

**Zbiorcza informacja o petycjach
rozpatrzonych w Ministerstwie Edukacji i Nauki w 2022 roku
w dziale szkolnictwo wyższe i nauka**

Poniższa informacja obejmuje petycje złożone w trybie wynikającym z przepisów zawartych w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870).

W 2022 r. do Ministerstwa wpłynęło 30 petycji, spośród których:

- a) Dwie petycje przekazano do rozpatrzenia właściwym podmiotom.
- b) Trzy petycje pozostawiono bez rozpatrzenia w związku z niespełnieniem wymogów formalnych określonych w ustawie o petycjach.
- c) Jedna petycja została skierowana do wiadomości Ministerstwa.
- d) W odpowiedzi na osiem petycji poinformowano, że sprawa, w której została złożona petycja była przedmiotem petycji wielokrotnej o tożsamej treści już rozpatrzonej przez Ministra Edukacji i Nauki. Mając na uwadze powyższe wskazano, że na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o petycjach, petycja została pozostawiona w Ministerstwie bez rozpatrzenia. Jednocześnie, stosownie do art. 12 ust. 2 ustawy o petycjach, przesłano informację o poprzednim sposobie załatwienia petycji.
- e) Szesnaście petycji rozpatrzono w następujący sposób:

Lp.	PRZEDMIOT PETYCJI	SPOSÓB ZAŁATWIENIA
1.	Petycja z prośbą o zmianę bądź rozszerzenie aktualnie obowiązujących przepisów prawa w sprawie warunków przyjmowania na studia medyczne na kierunek lekarski	W odpowiedzi na petycję poinformowano m.in., że: Jednym z autonomicznych uprawnień uczelni jest prawo do ustalania warunków przyjęć na studia. Minister Edukacji i Nauki nie posiada ustawowych kompetencji w tym zakresie. Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – <i>Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce</i> (Dz.U. z 2022 r. poz. 574, ze zm.), uczelnie samodzielnie ustalają warunki przyjęć na studia z zachowaniem zasad określonych w ustawie. Ministerstwo Edukacji i Nauki nie znajduje uzasadnionych podstaw do zmiany omawianych przepisów.
2.	Petycja z prośbą o zaprzestanie dopłat dla cudzoziemców w szkolnictwie przedszkolnym, podstawowym, ponadpodstawowym i wyższym lub wprowadzenie dopłat o identycznej wysokości dla polskich obywateli	W odpowiedzi na petycję poinformowano m.in., że: W systemie szkolnictwa wyższego i nauki w Polsce nie istnieje specjalny system dopłat dedykowany cudzoziemcom podejmującym studia w Polsce. Uczelnie nie otrzymują określonej kwoty na studenta cudzoziemca. Umiejdzynarodowienie stanowi jeden z 7 parametrów podziału subwencji dla całej grupy publicznych uczelni akademickich, a jego waga w strukturze parametrów zmiennych wynosi 5%. W ramach składnika umiejdzynarodowienia w algorytmie podziału środków finansowych uwzględnia się zarówno liczbę obcokrajowców przyjętych w poczet studentów na uczelniach w Polsce, ale także liczbę polskich studentów i doktorantów uczestniczących w międzynarodowych wymianach studenckich. Środki naliczane na uczniów z zagranicy są takie same jak na uczniów polskich zgodnie z algorytmem podziału części oświatowej subwencji ogólnej. Jednostki samorządu terytorialnego otrzymują natomiast wsparcie w realizacji dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy z Funduszu Pomocy.

3.	Petycja z prośbą o uchylenie art. 3 ust. 1 i 2 ustawy ogłoszonej w Dz. U. z 1967 r. Nr 6, poz. 20	W odpowiedzi na petycję poinformowano m.in., że art. 3 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 14 lutego 1967 r. – o zmianie ustawy o szkołach artystycznych (Dz. U. z 1967 r., poz. 20), o którego uchylenie wnioskuje wnoszący petycję, nie jest prawem obecnie obowiązującym.
4.	Petycja z prośbą o uchylenie art. 2 ustawy ogłoszonej w Dz. U. z 1968 r. Nr 46, poz. 335 i art. 2 ust. 2 ustawy ogłoszonej w Dz. U. z 1985 r. Nr 36, poz. 168	W odpowiedzi na petycję poinformowano, że wskazane w korespondencji przepisy były zawarte w ustawie z dnia 31 marca 1965 r. o stopniach naukowych i tytułach naukowych (Dz. U. z 1985 r. poz. 202, z późn. zm.), która utraciła moc na podstawie art. 46 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o tytule naukowym i stopniach naukowych (Dz. U. poz. 386, z późn. zm.). W świetle powyższego brak jest podstaw do podjęcia postulowanych działań legislacyjnych.
5.	Petycja z prośbą o uchylenie art. 2 ustawy ogłoszonej w Dz. U. z 1970 r. Nr 3, poz. 12	W odpowiedzi na petycję poinformowano, że wskazany w korespondencji przepis był zawarty w ustawie z dnia 17 lutego 1960 r. o Polskiej Akademii Nauk (t. j. Dz.U. z 1970 r. Nr 4, poz. 35), która utraciła moc na podstawie art. 118 ustawy z dnia 25 kwietnia 1997 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 1997 r. Nr 75, poz. 469). W świetle powyższego brak jest podstaw do podjęcia postulowanych działań legislacyjnych.
6.	Petycja z prośbą o zastąpienie w art. 1 ust. 3 ustawy ogłoszonej w Dz. U. z 1997 r. Nr 75, poz. 467 wyrazów „zarządu gminy” wyrazami „wójta (burmistrza, prezydenta miasta)”	W odpowiedzi na petycję poinformowano, że wskazany w korespondencji przepis był zawarty w ustawie z dnia 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (t. j. Dz.U. z 2008 r. Nr 159, poz. 993, z 2009 r. Nr 168, poz. 1323.), która utraciła moc na podstawie art. 8 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące system nauki (Dz. U. z 2010 r. Nr 96, poz. 620, Nr 155, poz. 1036, z 2012 r. poz. 756). W świetle powyższego brak jest podstaw do podjęcia postulowanych działań legislacyjnych.
7.	Petycja z prośbą o rozważenie możliwości wprowadzenia do projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz niektórych innych ustaw, nowego zapisu par. art 125 ust. 4 umożliwiającego rektorowi uczelni osiągnięcie dodatkowych zarobków wynikających z obowiązków nauczyciela akademickiego określonych w art. 115	W odpowiedzi na petycję poinformowano m.in., że mając na względzie liczne obowiązki rektora określonych w art. 23 ust. 1 i 2 ustawy PSWN, wydaje się że dodatkowy brak kontroli rady uczelni nad ilością i rodzajem zajęć wynikających z obowiązków nauczyciela akademickiego, które podczas pełnienia funkcji rektora uczelni powinny być ograniczane, może skutkować mniej efektywnym pełnieniem funkcji rektora. Kwestia nowego brzmienia art. 125 ust. 4 ustawy PSWN nadal będzie przedmiotem wnikliwej analizy ze strony Resortu.
8.	Trzy petycje z prośbą o zwiększenie wynagrodzeń pracowników nauki i szkolnictwa wyższego	W odpowiedzi na petycję poinformowano m.in., że: 1. Kwestia wzrostu nakładów na szkolnictwo wyższe i naukę, w tym również systematycznego podnoszenia wynagrodzeń pracowników uczelni pozostaje jednym z filarów systemowej reformy, jaką zapoczątkowano w 2018 r. Coroczna waloryzacja nakładów na naukę i szkolnictwo wyższe została zagwarantowana na poziomie ustawowym, a jej odzwierciedlenie stanowi art. 383 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.), dalej ustawa PSWN. 2. Na etapie prac nad ustawą PSWN ówczesny Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego – Pan Jarosław Gowin – publicznie zadeklarował podjęcie starań o uwzględnienie w budżecie państwa dodatkowych środków z przeznaczeniem na podwyższenie

		<p>wynagrodzeń pracowników uczelni. Stanowisko to podtrzymywane jest również przez obecne kierownictwo Ministerstwa Edukacji i Nauki.</p> <ol style="list-style-type: none">3. Jak najbardziej zasadne jest dążenie do wzrostu stawki minimalnej wynagrodzenia zasadniczego profesora uczelni publicznej, określonej w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 września 2018 r. w sprawie wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego dla profesora w uczelni publicznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1838). W Ministerstwie Edukacji i Nauki rozpoczęto prace nad zmianą rozporządzenia. W chwili obecnej trwają analizy i wyliczenia mające na celu wskazanie możliwie najwyższej wartości tego wynagrodzenia, przy określonych możliwościach budżetowych. Jednakże, ostateczne potwierdzenie nowej wartości minimalnego wynagrodzenia profesorskiego będzie możliwe po przyjęciu ustawy budżetowej na 2023 rok.4. W październiku br. Ministerstwo przekazało do uczelni publicznych zwiększenie subwencji umożliwiające rektorom przyznanie podwyżek wynagrodzeń pracownikom uczelni średnio o 4,4%.5. Na wysokości wynagrodzeń pracowników uczelni niebędących nauczycielami akademickimi wpływa indywidualnie prowadzona przez rektora polityka kadrowa danej uczelni. Należy podkreślić, że od 1 stycznia 2023 r. płaca minimalna wzrosła do 3490 zł, natomiast od 1 lipca 2023 r. do 3600 zł. Wzrost minimalnych wynagrodzeń powinien wpłynąć w sposób korzystny na wynagrodzenia wszystkich pracowników szkół wyższych, ale przede wszystkim tych niebędących nauczycielami akademickimi, zatrudnionych w pełnym miesięcznym wymiarze czasu pracy, których minimalne wynagrodzenie nie może być niższe od wysokości minimalnego wynagrodzenia ustalonego na podstawie uregulowań zawartych w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207). Ponadto, w uczelni zgodnie z art. 126 ust. 1 i 2 ustawy PSWN, wprowadza się regulamin pracy, a uczelnia publiczna samodzielnie ustala warunki wynagradzania za pracę w regulaminie wynagradzania albo w zakładowym układzie zbiorowym pracy. Wynagrodzenia pracowników niebędących nauczycielami akademickimi, są ustalane indywidualnie w zależności od zajmowanego stanowiska oraz posiadanych kwalifikacji.6. Uczelnie publiczne nie wpisują się w zakres definicji jednostki sfery budżetowej, a minister właściwy ds. szkolnictwa wyższego i nauki nie jest pracodawcą w rozumieniu prawa pracy. Tym samym, brak jest podstawy prawnej do zawarcia przez Ministra zbiorowego układu pracy ze strony pracodawców, albo rozciągnięcia na niego przepisów upoważniających do zawierania ponadzakładowego układu zbiorowego pracy. Obowiązujące akty prawne dotyczące kwestii zawierania ponadzakładowych układów zbiorowych pracy są wystarczające w tym zakresie. Bowiem jak z powyższego wynika, utworzenie związku pracodawców nie jest związane z koniecznością uzyskania zgody
--	--	---

		<p>żadnego organu - lecz jest wyrazem woli podmiotów tworzących tego rodzaju organizację. Brak jest również przeszkód dla utworzenia związku pracodawców przez uczelnie wyłącznie w celu zawarcia ponadzakładowego układu pracy. Zaś występowanie Ministra jako strony ponadzakładowego układu zbiorowego, jak się wydaje, może być uznane za niezasadne i niekonstytucyjne. Bowiern jak wynika z powyższej analizy, uprawnienie ministra nadzorującego uczelnie do zawierania ponadzakładowego układu zbiorowego pracy stanowiłoby działanie pozostające w kolizji z regulacjami dotyczącymi ich zawierania, naruszałoby prawa pracodawców i autonomię uczelni.</p>
9.	<p>Petycja z prośbą o zmianę w wykazie czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych wydanym na podstawie art. 267 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – <i>Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce</i> (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, 619, 1630, 2141 i 2232)</p>	<p>W odpowiedzi na petycję poinformowano m.in. że aktualnie nie został określony termin, w którym będzie miało miejsce opracowanie projektu nowego wykazu czasopism naukowych oraz, że sprawa będzie procedowana w najbliższym możliwym czasie, a przedstawione w piśmie argumenty zostaną poddane analizie pod kątem możliwości podwyższenia punktacji czasopisma w wykazie czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych.</p>
10.	<p>Petycja w sprawie zmiany ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – <i>Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce</i> w zakresie wysokości stypendiów przyznawanych uczestnikom szkół doktorskich</p>	<p>W odpowiedzi na petycję poinformowano o negatywnym stanowisku Ministerstwa Edukacji i Nauki w sprawie petycji. Wyjaśniono m.in., że w stosunku do propozycji podniesienia wysokości stypendium doktoranckiego poprzez zwiększenie wartości procentowych wskazanych w art. 209 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – <i>Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce</i> jej uwzględnienie mogłoby zaburzyć relację między wysokością stypendium doktoranckiego a wysokością innych wynagrodzeń pracowników systemu szkolnictwa wyższego i nauki.</p>
11.	<p>Petycja w sprawie przywrócenia studiów podyplomowych z zakresu pedagogiki wczesnoszkolnej i przedszkolnej</p>	<p>W odpowiedzi na petycję poinformowano m.in., że od roku akademickiego 2019/2020 (czyli od dnia 1 października 2019 r.) kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klas I-III szkoły podstawowej) odbywa się wyłącznie na jednolitych studiach magisterskich na kierunku „pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna”, na podstawie § 8 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2021 r. poz. 661) oraz ust. 1.1 i 1.3 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 890). Uczelnie wyjątkowo mogły w okresie przejściowym (ostatnia rekrutacja miała miejsce na rok akademicki 2021/2022) prowadzić studia drugiego stopnia w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej, przeznaczone jedynie dla absolwentów studiów pierwszego stopnia w tym zakresie, w celu umożliwienia im uzyskania wykształcenia magisterskiego w tej specjalności, na podstawie § 39a ust. 2 pkt 2 oraz § 39b ww. rozporządzenia Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów. Wprowadzone zmiany miały na celu dbałość o wysokie kompetencje nauczycieli wdrażających najmłodszych.</p>

		Obecnie w Ministerstwie Edukacji i Nauki nie przewiduje się zmiany przepisów w ww. zakresie.
12.	Petycja z prośbą o rozważenie wprowadzenia do ustawy <i>Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce</i> przepisu dotyczącego możliwości podjęcia przez założyciela uczelni decyzji o przeniesieniu praw założycielskich na inną osobę fizyczną lub osobę prawną	W odpowiedzi na petycję poinformowano, że petycja nie została uwzględniona. Wyjaśniono m. in., że to, czy założyciel jest osobą fizyczną, czy też osobą prawną nie ma wpływu na finansowanie uczelni niepublicznej. Uczelnia jako odrębna osoba prawna powinna prowadzić samodzielną gospodarkę finansową na podstawie planu rzeczowo - finansowego, a w zakresie gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu państwa również zgodnie z przepisami o finansach publicznych (art. 408 ust. 2 pswn).
13.	Petycja z prośbą o niezwłoczne przygotowanie przez Ministra Edukacji i Nauki projektu ustawy, a następnie zaproponowanie go do przyjęcia przez Radę Ministrów w celu wystąpienia z inicjatywą ustawodawczą, który regulowałby: uchylenie art. 179 ust. 4 <i>Przepisów wprowadzających ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 3 lipca 2018 r.</i> (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669 ze zm.), ewentualnie wydłużenie wskazanego w nim terminu do końca 2024 r.	W odpowiedzi na petycję poinformowano m.in., że Ministerstwo Edukacji i Nauki wypracowało w porozumieniu z Radą Doskonałości Naukowej wspólne stanowisko w zakresie wykładni przedmiotowej regulacji prawnej. Pełne brzmienie komunikatu jest dostępne na stronie internetowej: <ul style="list-style-type: none"> • Ministerstwa Edukacji i Nauki • RDN Ministerstwo uznało przedmiotowe działanie za wystarczające, wskutek czego zrezygnowano z wprowadzenia zmian o charakterze legislacyjnym.
14.	Petycja z prośbą o zmianę przepisów ustawy - <i>Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce</i> , w zakresie, który umożliwi nadanie stopnia naukowego doktora bez wskazania dyscypliny lub dziedziny albo nadania stopnia naukowego w więcej niż jednej dziedzinie nauki	W odpowiedzi na petycję poinformowano m.in., że: Ministerstwo uznaje obecne regulacje za wystarczające. Należy wyraźnie podkreślić, że aktualnie obowiązująca ustawa <i>Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce</i> umożliwia przygotowanie rozprawy doktorskiej w dwóch (lub więcej) dyscyplinach przynależących do różnych dziedzin nauki (art. 177 ust. 5). W tym m.in. celu została stworzona możliwość sprawowania opieki naukowej nad przygotowaniem rozprawy doktorskiej przez promotora lub promotorów (nawet kilku) albo przez promotora i promotora pomocniczego (art. 190 ust. 1). W powyższej sytuacji konieczne jest jednakże określenie tzw. dyscypliny wiodącej. Uzyskanie stopnia doktora w więcej niż jednej dziedzinie nauki należy uznać za zbyt szerokie zakresowo. Trzeba mieć bowiem na względzie, iż zgodnie z aktualnym stanem prawnym stopień doktora habilitowanego nadaje się wyłącznie w dyscyplinie (art. 177 ust. 2 zd. pierwsze oraz ust. 5), natomiast tytuł profesora w (jednej) dziedzinie albo w (jednej) dziedzinie i dyscyplinie lub dyscyplinach (art. 177 ust. 4). W związku z powyższym przyjęcie postulowanego rozwiązania oznaczałoby, że stopień doktora - znajdujący się najniżej w hierarchii awansu naukowego - byłby zakresowo szerszy niż stopień oraz tytuł po nim następujące. Z kolei wyrażony w piśmie postulat umożliwiający nadanie stopnia doktora „bez wskazania dyscypliny lub dziedziny” rodziłby poważne wątpliwości natury prawnej oraz problemy praktyczne, w tym także dla samych zainteresowanych.